

ČTYŘI OBĚTI KRISTOVY TŘI PŘEDSTUPNĚ MYSTÉRIA GOLGOTY

Rudolf Steiner

GA 152

Basilej, 1. června 1914

Nezbytnost získávání nového poznání Krista a pěstování nezištnosti. Duchovní věda jako škola nezištnosti intelektuálního a morálního života lidstva. Pravé chápání Mystéria Golgoty.

Pro naši přítomnou kulturu je především nutné, abychom stále víc a více získávali nové poznání Krista, tím, že na sebe dáme působit výsledkům duchovní vědy. A právě vůči tomuto novému poznání Krista je tak nepřátelské mnohé, co dnes nese úřední pečeť toho, co je křesťanské. Je nutné, aby se stále víc a více získávalo porozumění pro to, jak potřebujeme pro svou kulturu školu nezištnosti. Obnovení morálky, prohloubení lidského mravního života může nastat jen vzděláváním v nezištnosti. Takovou školou nezištnosti může člověk projít podle podmínek přítomné doby jen tehdy, když si osvojí porozumění pro skutečnou nezištnost, když si osvojí hluboké porozumění pro skutečnou nezištnost. Nyní nemůžeme, když procházíme světovou evolucí, světovým vývojem, nemůžeme nyní nalézt hlubší porozumění pro nezištnost než takové, které nám bylo dáno objevením se Krista na Zemi. A poznat Krista znamená projít školou nezištnosti. Krista poznat znamená seznámit se se všemi těmi impulzy ve vývoji lidstva, které kanou do naší duše tak, že všechno, co je v této duši nadáno k nezištnosti, rozněčují, proteplují a vybízejí k aktivnímu duševnímu bytí, k nezištnosti. Vlivem materializmu se nezištnost lidstva vytratila způsobem, jaký bude poznán teprve v budoucnosti lidstva. Ale ponořením se do Mystéria Golgoty, tím, že pronikáme poznání Mystéria Golgoty veškerým svým citem, celou svou duševní podstatou, si můžeme opět osvojit kulturu nezištnosti. A můžeme říci: Co Kristus učinil pro vývoj Země, je obsaženo v základním impulzu nezištnosti a čím se tento impulz může stát pro vědomý vývoj lidské duše, to je škola nezištnosti! To postřehneme nejlépe, když pozorujeme Mystérium Golgoty v jeho velké souvislosti.

Toto Mystérium Golgoty, tak, jak je známe, se událo ve fyzickém vývoji *Země jednou*. Ta bytost, kterou ctíme jako bytost Kristovu, se jedenkrát ztělesnila v

lidském těle, v těle Ježíše z Nazaretu. Ale toto Mystérium Golgoty má tři předstupy. Třikrát se předtím něco událo, ovšem ještě ne na Zemi, ale v duchovním světě. A tak máme jaksi tři Mystéria Golgoty, o nichž musíme říci, že nebyly ještě vykonány na fyzické úrovni. Teprve čtvrté se odehrálo na fyzické úrovni a to je to, o němž nám podávají zprávu evangelia a listy Pavlovy. Tato největší pozemská událost je připravována třemi událostmi nadpozemskými. Tyto nadpozemské události nastaly tak, že jedna spadá do staré lemurské doby, dvě do doby atlantské, čtvrtá do doby poatlantské a je našim Mystériem Golgoty. Tři předcházející jsou událostmi, které se neudály na Zemi, nýbrž v nadpozemském světě, ale síla těchto událostí pronikla dolů na Zem. Chceme se pokusit pochopit, jak síly těchto tří, Mystérium Golgoty připravujících nadpozemských událostí, působily do vývoje lidstva.

Ve vztahu k našemu mravnímu životu, k našemu chápání světa a ve vztahu k tomu, co se odehrává v naší duši vědomé, se musíme nejprve stát nezištnými. To je úkolem dnešní kultury vůči budoucnosti. Lidstvo se musí stávat stále nezištnějším a nezištnějším, v tom spočívá budoucnost správných mravních životních činů, budoucnost všech činů lásky, které se mohou stát skrze pozemské lidstvo. náš vědomý život je na cestě k nezištnosti nebo musí být na cestě k nezištnosti. V jistém směru ale již je v nás něco bytostně nezištného. A bylo by velkým neštěstím pozemského člověka, kdyby musel vzhledem k jisté části své bytosti být tak sobeckým, jak ještě dnes v mnohém ohledu být musí, pokud se týká jeho morálního, intelektuálního a citového života. Kdyby sobectví například v téže míře uchopilo naše smysly, nebo by je mohlo uchopit, jako uchopuje naši morálku, tak by to bylo pro pozemského člověka největším neštěstím. Neboť naše smysly působí na našem těle tak, že se v tomto působení smyslů projevuje nezištnost. Máme ve svém těle oči. Očima vidíme. Ale vidíme jen tím, že oči jsou skutečně nezištné, že je vůbec necítíme. Nosíme je v sobě, vidíme očima jaksi skrze věci, ale oči samy jako takové, jsou při našem vnímání vymazány. Tak je tomu také s ostatními smysly. Vnímáme svět tím, že naše soustava smyslů je nezištná. Pripusťme, že by naše oči byly sobecké. Co by se pak s člověkem stalo? Přibližovali bychom se například modré barvě, a tím, že bychom se jí blížili, by naše oko, protože by působilo tak, že by barvu nepropouštělo, nýbrž by ji bezprostředně do sebe čerpalo, bylo modří oslabováno, tím, že by se k ní blížilo. Tuto barvu bychom v oku pociťovali jako sací sílu, kdyby oko mohlo být tak sobeckým, jako jsme my ve svém morálním, intelektuálním a citovém životě. Kdybychom se přibližovali červené barvě, a naše oko by se nechovalo nezištně, nýbrž by si činilo nárok na to, prožít působnost červené barvy v sobě, tak by působila červeně na naše oko bodajícím způsobem. A kdyby se naše oko stalo sobeckým, tak by to bylo takové, že bychom měli vůči všem dojmům savou nebo bodavou bolest. Byli bychom si vědomi toho, že máme oči, ale vnímali bychom pouze bolesti sání a bodání. Ve skutečnosti je to pro dnešního člověka takové, že

jde světem a ví, že tu jsou účinky barevné a světelné. Na oko však myslet nepotřebuje. To se při vnímání nesobecky vymazává. A právě tak je tomu s ostatními smysly.

V našich smyslech vládne nezištnost. Ale k této nezištnosti by smysly nepřišly, neboť již v lemurské době by jim byla nezištnost odňata, kdyby mohl Lucifer v této staré lemurské době působit volně podle sebe. Duch, o němž právem říká biblické slovo: Vaše oko se otevře -, tento duch učinil nutným, aby byl člověk přesazen do sféry pozemského života, ve které by se jeho oči staly sobeckými, kdyby se vyvíjely tak, jak by se musely vyvíjet pod vlivem Luciferovým. A při každém dojmu - a tak by tomu bylo i u jiných smyslů, - by člověk zvolal: Ach, zde to bodá - a nevnímal by červenou barvu ve svém okolí, nebo by říkal: Ach, to mě vysává - a nevnímal by modrou barvu, nýbrž v oku působící sání. Toto nebezpečí bylo od vývoje lidstva ještě v lemurské době odvráceno tím, že se - ale nyní ne na Zemi, nýbrž v nadpozemských světech - ta bytost, která se později ztělesnila v těle Ježíše z Nazaretu, vstoupila tehdy do duše - nemohu říci ztělesnila se - do archandělské bytosti, do bytosti z hierarchie archandělů. Tak žila, když Země prodělávala svou lemurskou dobu, v duchovních výšinách bytost, která - mohlo by se říci jako jakási předzvěst křtu Janem - vznikla tím, že archanděl obětoval svou duševnost a Kristus tuto archandělskou bytost prostoupil. Tím však uvolnil onu sílu, která působila do lidského pozemského vývoje. A výsledek této působnosti bylo uklidnění smyslů, harmonizování smyslů. A když můžeme dnes používat našich smyslů tak, že jsou tyto smysly nesobecké, budeme pohlížet - když jsme tyto události pochopili a stali se vděčnými světovému řádu - budeme pohlížet do starých dob a říkat si: Čím jsme jako lidé smyslů, co umožňuje, že skrze své smysly nepocítíme bolest, nýbrž nádhernou přírodu kolem sebe, to pochází z první oběti Kristovy. Tím, že vstoupil do duše archanděla, vydává ze sebe působnost, která odvrátila od vývoje lidstva nebezpečí sobectví smyslů. To byl první předstupeň Golgoty.

Naučí-li se člověk poněkud vyvíjet hluboký, významný náboženský cit, když pohlíží na nádhernou krásu přírody, když vzhlíží k hvězdnému nebi, na vše to, co sluneční světlo ozařuje, co je kolem nás ve zvířecí, minerální a rostlinné říši, naučí se říkat: Že takto mohu kolem sebe zřít svět, že jsem takto postaven do světa, že moje smysly nejsou zdrojem bolestí, nýbrž nástrojem k vnímání nádhery světa, za to vděčím první oběti, která ze strany Krista, jako příprava, předcházela Mystériu Golgoty. - A uvidíme před sebou do daleka dobu, v níž pozorování přírody, užívání přírody, bude proniknuto Kristem, kdy lidé budou cítit, budou si říkat, když vyjdou ven a osvěží se nádherným jarem, krásami léta nebo jinými nádhery přírody: když můžeme přijímat vše to, co nádherného rozprostírá kolem nás příroda, musíme si být vědomi: Ne my, Kristus to je v našich smyslech, který nás činí způsobilými pocítovat takto nádhernou přírodu.

A bylo to v prvních dobách atlantského vývoje, kdy se chtělo - nyní působením Lucifera i Ahrimana - sobectví zmocnit jiné soustavy lidské organizace, totiž životních orgánů. Pokusme se z tohoto hlediska pohlédnout na to podstatné v naší životní organizaci. Co je tu tím podstatným? Stačí jen pomyslet, jak se člověku vede, když to podstatné, co je v životních orgánech trpí. A trpí, když se objeví organická onemocnění životních orgánů. Tu počíná člověk prožívat sobectví svých plic, svého srdce, žaludku a jiných orgánů. Tu počíná doba, kdy člověk, teprve když cítí bolest, ví že má žaludek, srdce, kdy si bezprostředně uvědomí: Být nemocným znamená, že se nějaký orgán stal sobeckým, že vede v našem organismu svůj vlastní život. V obvyklém normálním lidském životě tomu tak není. Tu žijí v celkové organizaci člověka jednotlivé lidské orgány nesobecky. A naše každodenní rozpoložení nás udržuje jen tehdy s jistotou ve světě, když můžeme jít světem s nesobeckými orgány, když necítíme, že máme žaludek, plíce a tak dále, nýbrž když je máme, aniž je cítíme, když jaksí neuplatňují sebe samy, nýbrž když jsou v celém organismu sloužícími články.

Při jiné příležitosti, jindy, budeme mluvit o tom, proč je nemoc způsobována sobectvím orgánů, dnes má být poukázáno pouze na normální stav. Kdyby bylo záleželo jen na Ahrimanovi a Luciferovi, tak by nastaly zcela jiné poměry již v atlantském vývoji. Každý jednotlivý lidský orgán by se stal sobeckým a událo by se něco zcela pozoruhodného. Dejme tomu, že by se člověk blížil k nějakému plodu, tedy k něčemu, co je ve vnějším světě a co můžeme požit nebo co je v nějakém vztahu k naší tělesné organizaci. Právě tento vztah k našim životním orgánům bude jednou předmětem medicínského studia, když se dá věda podnítit duchovní vědou. Potom se bude vědět, že například, když si člověk natrhá se stromu třešně a jí je, právě to, co přechází s třešněmi do organismu, má zvláštní vztah k jistým orgánům, jiné plody mají jiné vztahy k jiným orgánům. Vše, co vchází do lidského organismu, má k této organizaci jisté vztahy. Kdyby se naplnilo to, co se mělo stát skrze Ahrimana a Lucifera v atlantské době, potom, kdybychom například česali třešně, měl by v nejvyšší míře chtivost ten orgán, který má ke třešním vztah. Projevila by se tu nekonečná chtivost a člověk by cítil příslušný orgán, jenž by se sobecky vysunoval z celkového organismu, a ostatní orgány by proto právě tak sobecky bojovaly v jeho organismu proti. Nebo vezměme jiný případ: že je tu něco, co je člověku škodlivé. Právě tak jako věci vnějšího světa mají jisté vztahy k člověku v dobrém smyslu, tak mají jiné věci vnějšího světa vztahy škodlivé. Kdyby se člověk blížil k nějaké jedovaté rostlině, nebo k něčemu jinému, co by mělo jen škodlivé vztahy k tomu či onomu orgánu, tak by cítil tento vztah vnitřní činností orgánu a to by se vyjadřovalo hrozným, trýznivým pocitem strachu. Člověk by cítil: Před ním je něco, co na jeho orgán působí tak, že se cítí téměř vyprahlý.

Vezměme teď ne to, co člověk jí, vezměme vzduch, který nás obklopuje. Vše, co se děje ve vzduchu, má vztah k našim orgánům. Kdyby se bylo vyplnilo, co

chtěl Ahriman a Lucifer, kdyby člověk byl tak odkázán jen sám na sebe, tu by byl štván světem mezi nejzvířetější chtivostí po tom, co je tomu či onomu orgánu prospěšné, a hroznou ošklivostí vůči tomu, co je tomu nebo onomu orgánu škodlivé. Představme si, že kdybychom byli takto postaveni do světa, s takovými životními orgány, že bychom byli v nejvyšší míře hříčkou pro každé příjemné aroma, ke kterému bychom běželi, i kdyby bylo hodinu vzdáleno, anebo by nás již zdaleka nutil pocit ošklivosti, abychom prchali. Kdybychom byli takto vrháni sem a tam jako kaučukový míč, pomyslete si, jak bychom se tu mohli ve světě vyvíjet? Že však k tomu nedošlo, že naše životní orgány byly zmírněny, že byly zharmonizovány, to je následek toho, že se v době, v níž člověk prodělával první atlantský vývoj, udál v nadpozemské sféře druhý předstupeň Mystéria Golgoty. Opět vstoupila bytost Kristova do duše archandělské bytosti a to, čeho tím bylo dosaženo, to zářilo dolů do zemské sféry. Tu vzniklo ono zharmonizování, ono zmírnění životních orgánů, zmírnění, které činí orgány v člověku nesobeckými. Naše soužití se zevním světem by zavdávalo ustavičně příčiny k nejhorším onemocněním a nemohli bychom být vůbec zdraví, kdyby nenastala tato druhá Kristova událost. A lidstvo si opět osvojí - to se nám ukazuje jako perspektiva pro budoucnost, když se lidstvo bude moci proniknout skutečným porozuměním duchovnímu světu, - pocit vděčnosti vůči duchovním bytostem, na nichž člověk závisí. Lidstvo se naplní onou pravou zbožností, s níž si řekne: Cítím, že mohu být fyzickým člověkem s nesobeckostí orgánů jen tím, že jsem se nevyvíjel ve světě já sám, nýbrž Kristus ve mně, který mi mé orgány utvořil tak, že mohu být člověkem. - Tak se učíme stále víc a více, že v základě vzato musíme vše to, co nás činí člověkem, v nejobsáhlejším smyslu pojímat tak, že řekneme: Ne já, Kristus ve mně - Kristus pečoval o celý vývoj lidstva ve třech předstupních Mystéria Golgoty, které vykonal před vlastním Mystériem Golgoty.

Bylo to v poslední době atlantského vývoje, kdy stálo lidstvo před třetím nebezpečím. Tu mělo vejít do neuspořádanosti myšlení, cítění a chtění. Do myšlení, cítění a chtění mělo vniknout sobectví. Co by se tím bylo stalo? Nuže, člověk by chtěl to či ono, šel by za těmi či oněmi volnými impulzy, za jiným impulzem by šlo jeho myšlení a opět za jiným by šlo jeho cítění. Pro vývoj lidstva bylo nutné, aby se myšlení, cítění a chtění včlenily jako nesobecké elementy do celku duše. Pouhým vlivem Lucifera a Ahrimana by to nemohly. Myšlení, cítění a chtění by se staly sobeckými, byly by jaksi roztrhly harmonické působení duše. Tu nastala koncem atlantského vývoje třetí událost Kristova. Kristova bytost opět vstoupila do archandělské bytosti a síla, která tím v nadpozemském světě vznikla, tím, že Kristus pronikl archandělskou bytostí, tato síla umožnila harmonizaci, souzvuk myšlení, cítění a chtění. Vpravdě tak, jako fyzické sluneční paprsky musí působit na Zemi, aby neuvadl všechen rostlinný život, tak se musí na Zemi zrcadlit z nadpozemských světů působnost slunečního ducha, jak jsem to nyní vyličil. Na

třetím stupni uvedl do souladu myšlení, cítění a chtění, tak, jak musely být harmonizovány pro normální život člověka.

Co by se stalo z člověka, kdyby se nestala tato třetí Kristova událost? Člověk by byl uchvacován svými nezkrocenými žádostmi, svým volným životem, jako Fúriemi. Mohl by se stát posedlým, třebaže na druhé straně by jeho rozum zase smýšlel egoisticky, s posměchem, o tom, co koná zuřivě vůle. To bylo odvráceno třetí událostí Kristovou, kdy byl Kristus potřetí jako Kristova bytost přítomen zevně v duši archanděla, bytosti z hierarchie archandělů.

Lidstvo si udrželo vzpomínku na to, jak lidská vášeň a lidské myšlení byly harmonizovány silami, které tehdy působily dolů z nadpozemských světů. A znamení této vzpomínky existuje, není však správným způsobem chápáno. Svátý Jiří, který přemáhá draka, nebo Michael, který přemáhá draka, je znamením, které vzniklo jako vzpomínka na třetí událost Kristovu, kdy do duše archandělské postavy vstoupil Kristus. A drak, kterého svátý Jiří nebo Michael rozšlapává, je tím, kdo přivedl do neuspořádanosti lidské myšlení, cítění a chtění. Všichni, kdo pohlížejí na svátého Jiří s drakem nebo na Michaela s drakem, nebo na podobné věci, mluví vpravdě o třetí události Kristově. A Řekové, kteří ve své podivuhodné mytologii vytvořili něco jako pozdější obrazy toho, co se událo v duchovním světě na konci atlantské doby, ctili slunečního ducha jako toho, kdo v lidech uvedl do souladu myšlení, cítění a chtění. Ty sluneční duchu, - tak si říkali ti lidé v Řecku, kteří o tom něco věděli -, ty jsi vstoupil do duše éterické postavy ducha - neboť taková je postava těch, které my dnes nazýváme archanděly. Co by se jinak divoce a nevladatelně proti sobě v lidské duši navzájem vzbouřilo jako myšlení, cítění a chtění, to jsi ty přivedl k harmonii svou podivuhodnou lyrou, na níž dáváš harmonicky zaznívat tónům lidské duše! - Tu se stal sluneční duch duchem chránícím člověka proti divoce bouřícím vášním, když, jak se to mohlo přihodit, ožívaly v divokých parách, které vystupují z nitra Země, které pronikají skrze Zemi. A kdyby se jim člověk vystavil a nechal na sebe působit jen tyto páry, divoce by se v něm zmítalo myšlení, cítění a chtění. Tak posadil Řek nad takovoto páry, které vystupující ze Země, přiváděly pod vlivem Lucifera a Ahrimana vášně do neuspořádanosti, Pythii, ale Apollo Pythii přezářil, přemohl divokost vášní - a ona se stala věštkyní. Ve slunečním duchu Apollonově vyciřoval Řek Krista třetí Kristovy události. A ve vztahu k tomu, jak vnitřní rozpoložení Pythie, ovládalo vášně, v té ochraně, kterou poskytoval Pythii bůh Apollo, v tom spatřoval Řek působení třetí oběti Kristovy: harmonizování lidských vášní, které přišly do neuspořádanosti, harmonizování třetí oběti Kristovou. Sluneční bůh Apollo je však v základě vzato pro Řeky totéž, co bylo vyobrazeno jako Michael nebo svátý Jiří, který přemáhá draka.

Tak vidíme, že to mělo svůj smysl, když *Justin*, mučedník, pronesl pozoruhodný výrok. Výrok, který, jelikož ho učinil mučedník, může být přece také považován za křesťanský, i když by ho dnes různí zástupci křesťanství považovali

za blud. Justin řekl: Herakleitos, Sokrates a Plato byli také křesťany, ale jen takovými, jak bylo možno být křesťanem právě před tím, než se událo Mystérium Golgoty. Teologové dnes již o tom nic víc neví, ale v prvních obdobích křesťanství, za prvních mučedníků se toto ještě vědělo, že totiž staří řečtí mudrci, i když asi nepoužili Kristova jména, přece, kdybychom se otázali: Kdo byl Apollo? - byli by odpověděli ze svého mysterijního vědění: Velký sluneční duch, který bude později žít v člověku, ten před nás předstupuje v Apollonovi tak, že vstoupil do duše Apollonovy jakoby v archandělské postavě.

A potom nastalo čtvrté, pozemské mystérium, Mystérium Golgoty. Tatáž Kristova bytost, jež třikrát vstoupila do duše archandělské postavy, tatáž Kristova postava potom vstoupila do těla v události, kterou nazýváme křtem Janem v Jordáně, do těla Ježíše z Nazaretu.

Připouštím, že se vám bude zdát podivným, když říkám: třikrát tato bytost vstoupila do duše archandělské postavy a potom se vtělila do postavy lidské. Neboť by bylo přehlednější říci, mezi vstoupením do duše postavy archandělské a vtělením by leželo vstoupení do duše postavy andělské, to znamená, že by Kristus na jednom stupni vstoupil do duše postavy andělské. Tak to někomu připadá. Ale i když lidé člověku podsouvají, že věci, které přicházejí s duchovní vědou, jsou vymyšlené, tak tomu skutečně není. To můžete vyrozumět i z jiných věcí. A když se mně otážete: Jak to přijde, že Kristus nesestupoval dolů od hierarchie k hierarchii a potom teprve k člověku - když se mně dnes na to otážete, musím vám odpovědět: To nevím, protože vůbec nekombinuji. Ne kombinováním, nýbrž ze zkoumání skutečností vyplývá, že Kristus třikrát použil postavy archandělské - andělská postava byla vynechána - a potom použil postavy člověka. Přenechávám pozdějšímu bádání zjistit, proč tomu tak je. Dnes to ještě nevím, ale je tomu tak. Kdybych si chtěl vymýšlet, byl bych to - to můžete vyvodit z právě řečeného - učinil zcela jinak.

Tak se tedy udál čtvrtý stupeň Mystéria Golgoty. Toto Mystérium Golgoty odvrátilo jiné nebezpečí, nebezpečí, které by spočívalo v tom, že by vlivem Lucifera a Ahrimana přišlo do neuspořádanosti lidské Já. Smyslové orgány by přišly do neuspořádanosti v lemurské době skrze Lucifera; v první atlantské době hrozily životním orgánům neuspořádanost a disharmonie; v posledních atlantských dobách orgánům vnímavé mysli, těm orgánům, které jsou podkladem myšlení, cítění a chtění. A v poatlantské době hrozila neuspořádanost samému Já. Protože Já v této době mělo zaujmout místo v lidském vývoji, byla zde snaha zjednat harmonii mezi tímto Já a silami kosmu tak, aby se Já nestalo hříčkou kosmických sil. Mohlo by se stát hříčkou mezi těmito silami. Bylo by vytvořeno tak, že by si nemohlo uchovat svou vlastní bytost. Kdyby se těmto silám odevzdalo, tak by bylo to, co přichází z duše, uchvacováno všemi elementárními silami, jež pocházejí z větru, vzduchu, vlnění. Člověk by jimi byl všude uchvacován.

Michelangelo to namaloval. Zahleďte se na obrazy, které *Michelangelo* namaloval. Namaloval to, co člověku hrozilo. To se objevilo u sybil. Obdivuhodně namaloval to, jak představují ten typ lidí, který cítí, že jeho Já přichází do neuspořádanosti, takže když toto Já přichází do neuspořádanosti, mohou se objevovat všechny možné podivuhodné moudrosti, ale tak, že je člověk nemůže ovládat. Pohleďte, jak je *Michelangelo* namaloval. Zobrazují různé stupně odevzdanosti člověka elementárním bytostem tím, že Já vešlo do neuspořádanosti. Na druhé straně se však objevuje také něco jiného. Do téhož prostoru namaloval přemýšlející postavy prorocství, na nichž je vidět, že dávají zasvitnout tomu, co udržuje v uspořádanosti Já vůči kosmu. Podivuhodně nás to uchvacuje, když vidíme touhu proroků po Já a na druhé straně vidíme lidské bytosti, které se svým Já samy dostaly do neuspořádanosti, a potom vidíme v témže prostoru Krista samého, toho Krista, který vstoupil do lidského těla a který má uvést do uspořádanosti Já, jež mělo vejít do světa.

Ano, právě duchovní věda nám bude hlouběji a stále hlouběji ukazovat, jak může toto Já člověka dospět čtvrtou událostí Kristovou, Mysterií Golgoty, k nesobeckosti. Smysly řekly: Ne já, Kristus v nás. Životní orgány řekly: Ne já, Kristus v nás. Orgány vnímavé mysli řekly: Ne já, Kristus v nás. Morální a intelektuální život člověka se musí naučit říkat: Ne já, Kristus ve mně. - Ukazuje nám to každý krok do duchovního světa.

To je to, co jsem dnes chtěl postupně vyložit, abychom při jiné příležitosti, kterou jak doufám, budeme brzy mít, mohli pro tyto skutečnosti poskytnout jednotlivé okultní důkazy a tím mohli ukázat, jak to, co my nazýváme duchovní vědou, se bude vlévat do našeho morálního a intelektuálního života tak, že se člověk stane žákem nezištnosti, že v nás bude žít Kristus, že budeme živoucně pociťovat Krista v každém slově, které bude vysloveno duchovní vědou.

Jen jedno zde budiž ještě zmíněno. Víte, že jsme od roku 1909 uváděli v Mnichově naše Mysterijní dramata. Zdá-li se to, co jsme zobrazili v mysterijních scénách, shledává dobrým či špatným, o to se nyní nejedná. Ale to, co jsme učinili, potřebovalo jistou sílu, sílu, která k lidem nepřichází prostě jen tím, že je člověk na Zemi. Pohleďte, když nyní můžeme pracovat v Dornachu, když chceme zpracovávat naše různé druhy tvrdých dřev, potřebujeme sílu svalů. Nemůžeme říci, že si můžeme tuto sílu svalů přivodit svým vědomím. Ta přichází z našeho těla, z toho, co je v moci naší duše. Nemáme ji v ruce.

Také v ruce nemáme vše to, co konáme v duchovní oblasti a k čemu potřebujeme spirituální sílu. To samo nezávisí jen na lidských vlohách, tak jako nezávisí jen na našich vlohách, zda můžeme něco učinit, nýbrž také na síle svalů našeho těla. Tak potřebujeme spirituální síly, které jsou právě tak mimo nás, jako jsou mimo naši duši síly svalů. Víím, že přijdou povrchní lidé a řeknou: Ty jsi bláhový, věříš, že k tobě spirituální síly přistoupí zvenčí, zatím co tyto síly vystupují pouze z vlastního nitra. - Mohou mne pokládat za bláhového. Já je

shledávám právě tak chytrými jako lidi, kteří nemohou rozeznat hlad od kusu chleba. Víím, jak spirituální síly proudí zvenčí do člověka. Tak jako může člověk věřit, jen když je pomatený, že hlad sám produkuje chléb, který jej nasytí, tak jak tomu není, tak nevytváří síla *naší* duše ty síly, které potřebujeme pro spirituální působení: musí do nás proudit - musí se do nás vlévat. A právě tak, jestliže nejsme pomateni, zcela zřetelně vííme, že je hlad v nás a chléb přichází zvnějšku, právě tak ví ten, kdo žije v duchovních světech, co je v něm a co k němu přichází zvenčí. A já jsem, za svou osobu, cítil od roku 1909 stále víc a více, když se jednalo o to vyvíjet ve vši tichosti a klidu to, co bylo nutné pro mysterijní hry, cítil jsem spirituální sílu, která přicházela zvenčí. Věděl jsem, že na tom, co se vykonalo, spočívá duchovní zrak spirituální bytosti. A vyslovuji to jako bezprostřední zážitek.

V prvních dobách, když jsme pracovali v Německu na poli naší duchovní vědy, přišla k nám jedna spřátelená osobnost, která s podivuhodným nadšením přijímala to, co jsme tehdy mohli poskytnout. Ale nepřijímala pouze s věci oddaným nadšením to, co bylo možno vypovědět o vývoji lidstva, o kosmických tajemstvích, o reinkarnaci a karmě, nýbrž spojovala s tím současně podivuhodný estetický smysl. Do krásy bylo ponořeno vše, co jsme probírali s touto osobností při výkladu a v rozhovorech. Bylo nás tehdy ještě málo. Tísnit se v takovém prostoru, jak tomu je dnes, nebylo ještě zapotřebí. A o věcech, které dnes vyslovujeme před velkým okruhem posluchačů, jsme rozmlouvali jen ve třech: já s dvěma jinými osobami.

Jedna z těchto osob nás na fyzické úrovni opustila již v roce 1904, odešla do duchovního světa. Je tomu již tak: takovéto osobnosti prodělávají po smrti vývoj. V roce 1907, když jsme na našem kongresu uvedli Schúrého rekonstrukci eleusinského mystéria, nebylo ještě z toho vlivu nic postřehnu tel ne Začalo to roku 1909 a v posledních letech to přicházelo více. Zřetelně jsem věděl, že je to individualita oné, s námi tak spřátelené osobnosti, kterou bylo možno vpravdě objektivně, čistě pro takovou osobitou povahu, mít v lásce. A cítili jsme, že tato osobnost, která byla roku 1904 po volána do duchovního světa, dobře chrání to, co potom pře šlo do naší pozemské působnosti, co vplynulo do pozemské působnosti, co nás proniklo a k čemu vděčně vzhlížíme jako k něčemu, co se projevilo spočinutím duševního zraku jed ne duchovní osobnosti na našich činech.

Ale potom, když se jednalo o to, pěstovat s touto osobností to, co můžeme nazvat rozmluvou - můžeme to nazvat rozmluvou, protože to je cosi jako vzájemné působení - když toto melo nastat, bylo tomu opět zase tak, že ona osobnost dala najevo, že by mohla najít cestu k našemu pozemskému působení o to lépe, čím více se pronikáme myšlenkou Krista v pozemském vývoji. Kdybych oděl do pozemských slov to, co tato individualita stále opakovala, tak bych řekl - musím však samozřejmě vyjádřit jen symbolicky to, co je v duchovním světě jiné: Nacházím cestu k vám tak dobře proto, že vy stále znovu a znovu nacházíte cestu,

jak učinit svou duchovní vědu výrazem toho, co je živoucím slovem Krista samého.

Tím se nám stane Kristův impulz: živoucím mostem mezi životem Země a životem v nadpozemských světech. Třikrát vložil Kristus z nadpozemských světů do člověka onu bytostnou podstatu, kterou člověk potřebuje, aby mohl správně žít. Třikrát učinil Kristus lidské orgány smyslů, orgány životní a orgány vnímavé myslí nesobeckými. Nyní je na člověku, aby se stal v intelektuálním a morálním ohledu nezištným tím, že se pro tento intelektuální a morální život naučí chápat slovo: Ne já, Kristus ve mně.

Svět pozná, že to, co zvěstujeme jako duchovní vědu, je slovo Kristovo. On řekl: Jsem s vámi po všechny dny až do skonání Země. - Poslání duchovní vědy v naší době je otevřít brány k živoucímu Kristu. S porozuměním žijících lidí se spojují zemřelí, kteří vědí, že Kristus našel přechod z nebes k pozemské působnosti. A když se zemřelí skloní jako budoucí ochranní bohové k pozemsky žijícím lidem, pak najdou duše pozemsky žijících lidí o to intenzivněji, o to více, čím více se tyto duše samy proniknou Kristovým impulzem, produhovní. Kristus jako vysoký sluneční duch sestoupil dolů z nadpozemských světů Mystériem Golgoty, aby našel příbytek v lidských duších. Duchovní věda se má stát poselstvím o tom, jak Kristus může najít příbytek v lidských duších. Když Kristus příbytek v lidských duších nalezne, potom bude ze zemské aury zářit Kristova síla zase zpět do oněch světů, které Kristus opustil pro spásu pozemských lidí a celý kosmos bude proniknut Kristem.

K takovému hlubokému porozumění Mystéria Golgoty se povznášíme poněmhu tím, že se skutečně pronikáme duchovní vědou. Když to takto uvážíme a k tomu pomyslíme, jak musí být tato věda školou nezištnosti pro intelektuální a morální život lidstva v budoucnosti, tak potom budeme intenzivně proniknutí nutností duchovněvědecké zvěsti Mystéria Golgoty! Potom budeme vědět, co je míněno duchovněvědeckými impulzy, které chtějí vstoupit do současnosti. Pak bude pronikat do lidstva onen Kristův impulz, který mohou přijmout opravdu všichni lidé, protože Kristus se nezjevil jedné národnosti, nýbrž, protože je vysokou sluneční bytostí, náleží celé Zemi a může proniknout do všech lidských duší bez ohledu na to, které národnosti a kterému náboženství náležejí. Najde-li postupně víc a více lidí cestu k takovému porozumění Kristova impulzu a k takovému porozumění Mystéria Golgoty, potom se snad ukáže být tím nejkřesťanštějším to, co dnes mnozí, kteří se domnívají, že jsou křesťansky orazítkováni, nazývají nekřesťanským a považují to za blud.

Usilujeme-li ne pouze o rozumové pochopení Mystéria Golgoty, usilujeme-li, abychom uchopili Mystériem Golgoty celou svou duší, pak k tomu potřebujeme duchovní vědu. Potom se však také, jako příslušníci našeho spirituálního proudu, budeme smět poznávat jako ony duše, které chápou, co je lidstvu nyní a v nejbližší budoucnosti zapotřebí.

To byly věci, o nichž jsem chtěl s vámi dnes hovořit. Doufám, že se mi v nepříliš vzdálené budoucnosti podaří, abych se mohl v tomto městě opět zabývat úvahami, které mohou bezprostředně na tyto věci navazovat.